

Flora- en faunawet

Op 8 februari gaf Loo Plan op de themadag van de KPB een lezing over de Flora- en faunawet. In dit artikel gaan we dieper in op enkele vragen die tijdens de lezing werden gesteld* en bieden we handvatten voor de omgang met de soms complexe natuurwetgeving.

De Flora- en faunawet (Ff-wet) raakt steeds meer ingeburgerd bij burgers en bedrijven. Op papier lijkt de wetgeving helemaal duidelijk, maar in de praktijk blijkt de omgang ermee soms lastig te zijn. Gerechtelijke uitspraken leiden tot nieuwe interpretaties van de wet, waardoor men door de bomen het bos niet meer ziet. Dit roept bij vakmensen die bij de uitvoering van hun werk met deze wet in aanraking komen, verschillende vragen op. Mag ik echt niet snoeien tijdens het broedseizoen? Welke gedragscode kan ik gebruiken? Ben ik verantwoordelijk, of is mijn opdrachtgever dat?

ARTHUR HOFFMANN EN ANJA KONING, LOO PLAN

Beschermde soorten

De lijst van beschermde soorten is lang en varieert van de rode bosmier tot aan een bultrug. Behalve de jeneverbes staan er geen boomsoorten op de lijst. Bij werkzaamheden aan bomen kun je te maken hebben krijgen met de aanwezigheid van verschillende beschermde soorten (zie kader).

Gedragscode

Om het werken in de dagelijkse praktijk met de Flora- en faunawet eenvoudiger te maken, heeft de wetgever de gedragscode geïntroduceerd. Er zijn gedragscodes voor bestendig beheer en voor ruimtelijke ontwikkeling. Indien bij de uitvoering van werkzaamheden aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode, is een ontheffing niet nodig. Dit scheelt veel tijd in de voorbereiding, aangezien de afhandeling van een ontheffingsaanvraag meer dan vier maanden kan bedragen. In de gedragscode staat beschreven hoe tijdens werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren wordt voorkomen of geminimaliseerd.

Moet ik als organisatie een eigen gedragscode opstellen?

Nee, het is niet nodig om zelf een gedragscode op te stellen; er kan aangesloten worden bij een reeds bestaande gedragscode. Inmiddels hebben verschillende organisaties, zowel overheden (gemeenten) als in de particuliere sector, een groot aantal gedragscodes opgesteld. Het aantoonbaar volgens een gedragscode werken houdt in dat de te volgen werkwijze ingebed is in het werk, bijvoorbeeld doordat een plan van aanpak is opgesteld. Het

Een aantal beschermde soorten:

- broedvogels;
- jaarrond beschermde nesten (uilen, roofvogels, roeken);
- vleermuizen;
- boommarter;
- steenmarter;
- eekhoorn;
- das (geen werkzaamheden binnen straal van 25 meter van de burcht);
- planten (bijvoorbeeld wilde marjolein, orchideeën, diverse klokjes).

spreekt voor zich dat het plan van aanpak op de werkplek aanwezig is en dat de betrokken werknemers hiervan op de hoogte zijn en weten hoe ze moeten handelen.

Gedragscode Beheer Groenvoorzieningen

De Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners heeft in 2008 in samenwerking met Stadswerk een gedragscode 'Beheer Groenvoorzieningen' opgesteld. Deze gedragscode had een geldigheidstermijn tot en met 2012. Momenteel loopt een procedure voor een verlenging van nog eens vijf jaar. De 'nieuwe' gedragscode Beheer Groenvoorzieningen ligt nu ter goedkeuring bij het bevoegd gezag. De planning is dat deze in het voorjaar 2014 uitkomt. Op dit moment is er dan ook geen goedgekeurde gedragscode 'Beheer Groenvoorzieningen' en heeft de oude gedragscode geen juridische status. Voor snoeiwerkzaamheden in bestekken e.d. waar nog verwezen wordt naar de oude gedragscode, adviseren we aansluiting te vinden bij een andere gedragscode (bijvoorbeeld van een gemeente of de Unie van Waterschappen). Belangrijk is dat deze aantoonbaar wordt vastgelegd, bijvoorbeeld in het plan van aanpak.

Broedseizoen

Alle inheemse broedende vogels zijn beschermd volgens het hoogste regime. Dit is vanaf het moment van nestbouw tot en met het uitvliegen van de jongen. Gemiddeld genomen broeden de meeste vogels in de periode half maart t/m half juli. Echter, dit kan per soort en afhankelijk van de weersomstandigheden variëren. Doorslaggevend is het daadwerkelijk broeden van de vogels. In veel gedragscodes is deze periode in de kalender of planning opgenomen als

Foto: A. Hoffman

rode periode: geen werkzaamheden uitvoeren. Dit houdt niet in dat er nergens werkzaamheden plaats kunnen vinden. Als uit een controle door een ter zake kundige blijkt dat er geen broedende vogels aanwezig zijn, kunnen de geplande werkzaamheden uitgevoerd worden. Belangrijk hierbij is dat de controle vlak voor de werkzaamheden plaatsvindt en dat de resultaten duidelijk vastgelegd worden. Zijn er wel broedende vogels, dan kan in overleg met een deskundige worden bepaald tot welke afstand er van het nest/broedhol gewerkt kan worden. Leidend hierbij is dat er geen bepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden worden.

In de praktijk kan dit betekenen dat enkele bomen bij een particulier in het broedseizoen gesnoeid of geveld kunnen worden, mits is aangetoond dat er geen vogels broeden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Ook bij snoeiwerkzaamheden in een gemeente kan het inhouden dat enkele bomen overgeslagen worden, maar dat een groot deel wel gesnoeid kan worden.

Helaas wordt de startdatum van het broedseizoen, 15 maart, door opdrachtgevers vaak strak aangehouden. Groenvoorzieningsbedrijven werken keihard om de werkzaamheden voor deze datum klaar te hebben en hebben het in de weken erna rustig. Hiertoe is geen juridische noodzaak.

Kortom: werkzaamheden in het broedseizoen zijn wel degelijk mogelijk, maar vragen extra inspanningen (controles en aanpassing van de planning) om zekerheid te hebben dat er geen beschermde soorten worden verstoord. NB Vergeet niet dat bij het verplanten van bomen de Flora- en faunawet ook van toepassing is!

Verantwoordelijkheden

De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de naleving van de Flora- en faunawet. Dit is vaak de opdrachtgever, en hij is ertoe gehouden om flora- en faunagegevens te overhandigen. Dit neemt niet weg dat je als opdrachtnemer ook verantwoordelijkheid hebt te nemen. Net zoals je klanten informeert omtrent kapvergunning/omgevingsvergunning, kun je dit ook doen over de Flora- en faunawet.

Moet ik voor elke boom die ik wil snoeien of vellen extern advies inhuren?

Nee, dat is niet altijd nodig. Als je over de juiste certificering of soortspecifieke kennis beschikt, mag verwacht worden dat er voldoende deskundigheid aanwezig is en kun je zelf een juiste inschatting maken of de ingreep verstorend is voor beschermde soorten. Heb je twijfels, raadpleeg dan een deskundige of laat een quick scan verrichten.

Conclusie

Binnen de vastgestelde richtlijnen van de Flora- en faunawet en de duidelijkheid die een gedragscode biedt, blijft er behoefte aan maatwerk. De Flora- en faunawet maakt werken niet onmogelijk, maar vraagt vaak om een nauwkeurige planning, zowel van de voorbereiding als van de uitvoering van het werk. Informeer opdrachtgevers en schat voorafgaand aan het werk de risico's in.

Ook voor adviseurs die dagelijks met de materie bezig zijn, is het soms lastig. We kunnen in dit artikel dan ook niet volledig zijn.

Heb je vragen vanuit de praktijk, we helpen je graag verder: info@looplan.nl